

ISSN 1016-9954

Commission
Internationale
pour la
Protection
des Alpes

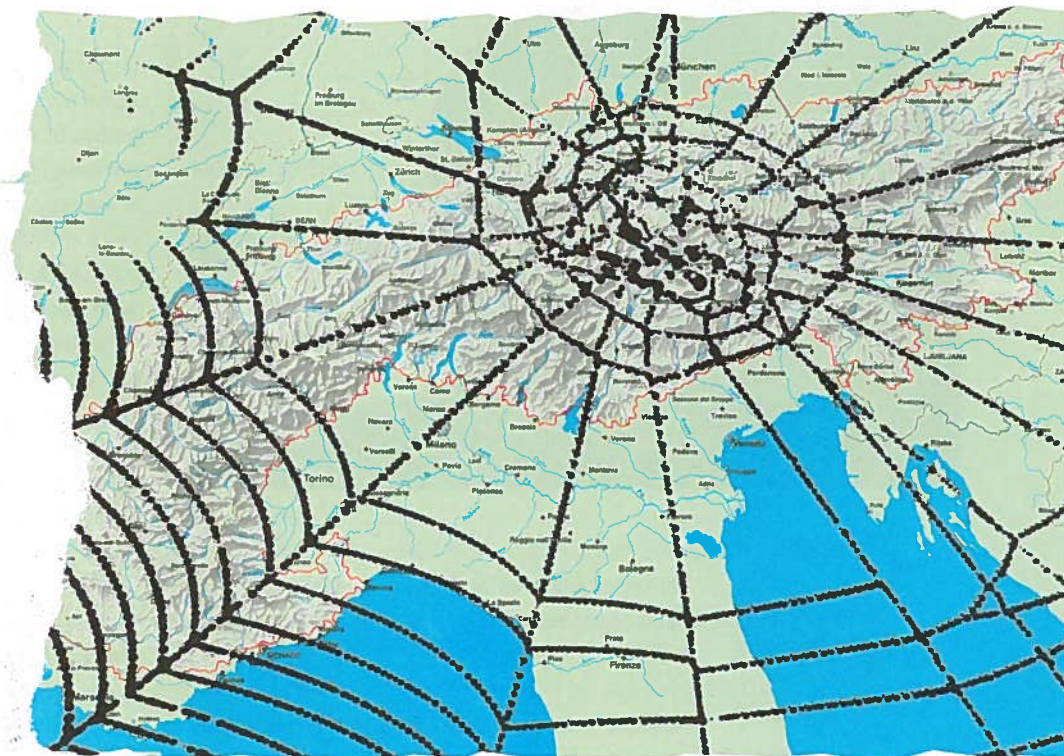
Internationale
Alpenschutz-
kommission

Commissione
Internazionale
per la Protezione
delle Alpi

Mednarodna
komisija za
varstvo Alp

Avstrija
Francija
Italija
Liechtenstein
Nemčija
Slovenija
Švica

Št. 54 · September 1999 · Slovenska izdaja

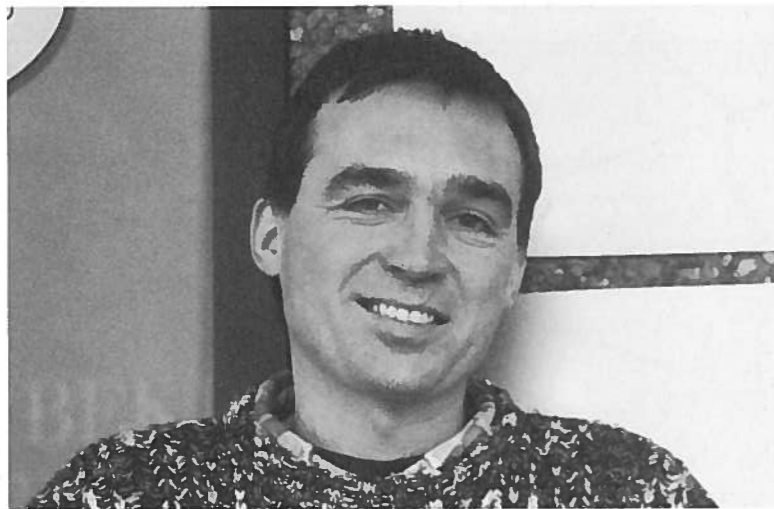
Omrežja v Alpah

www.cipra.org

Ali v politiki povezanost v omrežju ni potrebna?

Draga bralka, dragi bralec,

to številko posvečamo povezanosti v omrežjih na alpskem prostoru. Tako pri projektih, ki jih je CIPRA uresničila v zadnjih letih, kakor tudi pri informacijskem delu, ki ga opravlja od svoje ustanovitve leta 1952 naprej, je bila ideja o omrežjih njen glavni cilj:

Fotografija: Kornelia Pleitfer

zahtevala uvedbo postopka za odpravo spornih vprašanj. In sedaj prav ta država preprečuje, da bi delovna skupina dosegla napredek (prim. prispevek na strani 8). Avstrija, nekdanja partnerica CIPRE, katere cilj je bila trajnostna prometna politika, se je od teh ciljev poslovila. Danes avstrijska politika stavi na nove ceste in izgradnjo druge cevi v predorih...

Trajnostna politika, povezana v omrežjih po celem alpskem prostoru, za alpske države očitno nima več prednosti. Ali naj aktivisti v bazi zaradi tega povsijajo glavo, naj jih zajame malodušje? Komajda. Tako navni niso bili, da bi od Alpske konvencije pričakovali «vse» in menili, da jim ni treba storiti ničesar več. Mi, predstavniki nevladnih organizacij, bomo nadaljevali, se še naprej povezovali v omrežja in sodelovali na mednarodni ravni. Alpska konvencija je bistveno pripomogla k temu: stikov, ki so pri tem nastali, razgibanosti, ki jo je sprožila, si ne bomo pustili vzeti. Ali bo Alpska konvencija za nas pomembna tudi še v prihodnje, bo odvisno od tega, ali bodo države končno zbrale dovolj energije in uresničile konkretne ukrepe. To pa se bo pokazalo v bližnji prihodnosti.

Andreas Götz
direktor CIPRE-International

čezmejno reševanje problemov, pogled preko lastnega plota, sodelovanje z drugimi, skupno iskanje rešitev.

Nekatere pobude in organizacije, ki so se prav tako posvetile tem ciljem, predstavljamo v tokratni številki. Politična pobuda v tem duhu je bila nekoč Alpska konvencija, žal pa je od nje ostalo bolj malo. Niti en protokol Alpske konvencije še ni bil ratificiran. Švica je prvo leto svojega predsedovanja pri Alpski konvenciji prespala. Nemčija je na zadnji Alpski konferenci

VSEBINA

● OMREŽJA

- 4 Omrežja v Alpah: moda ali nuja?
- 6 CIPRA – omrežje nevladnih organizacij
Omrežje strokovnjakov z alpskih varstvenih območij
- 7 Omrežje občin «Povezanost v Alpah»: po štirih letih pozitivna bilanca

ALPSKA KONVENCIJA

- 8 Ali je prometni protokol na dobri poti?
Nemčija zavira postopek za odpravo spornih vprašanj

PROMET

- 9 Cestni promet zdravstvu povzročil stroške v višini 26,7 milijarde evrov
Preusmeritev na železniške tise?

● SLOVENIJA

- 10 Ponovna ustanovitev CIPRE-Slovenija
Pocar: ohranjanje kulturne dediščine
- 11 Slovenija: sončna stran Alp

ZIMSKE OLIMPIJSKE IGRE

- 12 Zaželeno so nova pravila iger!

● AKTUALNO

- 13 Pristali na psu
Evropski parlament in Alpe
- 14 EU in Alpe – posledice AGENDE 2000 na alpski prostor
S polno močjo za resničnejše stroške v Alpah

ALPSKO MESTO LETA

- 15 Belluno 1999, Maribor 2000

● BELA KNJIGA/ ČRNA LISTA

- 16 Načrti za razširitev Švicarskega narodnega parka Tirolska: ali bodo za nezakonito igrišče za golf «Schwemm» naknadno izdali dovoljenje?

PUBLIKACIJE

- 17 Zgodovina Alp od 1500 do 1900
Okolje v Evropski uniji na prelomu 21. stoletja

AGENDA

- 18 Agenda CIPRE

● AKTUALNO

- 20 Lech je rešen
Evropska unija razglasila moratorij za GSO
Trinajst let po Černobilu
Impresum

Omrežja v Alpah: moda ali nuja?

Alpska konvencija je utemeljila sožitje med varstvom in trajnostnim razvojem na ravni, ki je pravno zavezujoča ter politično pomembna. S tem postaja vedno bolj jasno, da gre za probleme in izzive, ki segajo preko meja posameznih držav in vplivajo na življenje slehernega posameznika, prav tako pa je eden od pogojev za uspešno ravnanje poleg ukrepov oblasti tudi čezmejno sodelovanje inštitucij in organov oblasti.

Omrežja kot (samo)organizacijska oblika niso samo akademska moda, temveč so sestavni del našega vsakdana, so odgovor na usmeritev v življenju in gospodarjenju po načelu konkurence, sredstvo za ravnanje s kompleksnimi strukturami in procesi informacijske, storitvene družbe ter družbe védenja. V alpskem prostoru pa obstaja še nek drug dejavnik: zaradi kulturne raznovrstnosti, tradicije federalne ureditve in razvejane topografije prostora je različnost pri udeležencih velika. To ne velja le za številne nosilce odločitev, pomembne za Alpe, temveč tudi za inštitucije, skupine in omrežja udeležencev, ki izkoriščajo možnosti, kot jih ponuja raznovrstnost tega prostora, ali pa želijo premagati s tem povezane ovire za lažjo komunikacijo in dejavnosti.

V viziji čezmejne civilne družbe, ki predstavlja odgovor na globalizacijo, veljajo omrežja poleg «razumniških nadlokalnih elit» za nosilno strukturo pri boju za boljše življenjske pogoje posameznika, družbe, soljudi. Povezanost takih omrežij na konkretnem področju (npr. na področju Alp) igra vlogo razvijajoče se kolektivne vesti oziroma moralne zavesti («moralna avtoriteta»), sooblikuje in izraža skupne socialne potrebe («glasnik formulacije potreb») ter oblikuje temelje novega političnega vedenja.

Kaj pa Alpe?

Za oblikovanje omrežij, izhajajoče iz določenega konteksta, je običajno kolektivno delovanje, ki temelji na skupnih zgodovinskih izkušnjah. Tovrstne izkušnje pa alpskemu prostoru v veliki meri še primanjkujejo. V nasprotju s tem pa se razlike (med Švico in Avstrijo, Tirolsko in Bavarsko) gojijo z velikim navdušenjem. Omrežja pa ne nastajajo samo zaradi različne količine razpoložljivih virov, z drugimi besedami: alpski prostor ima zgodovinsko gledano slabe pogoje za sodelovanje, in ker se sooča z vprašanji, značilnimi za Alpe, strukture, ki so potrebne za razrešitev le-teh, ne nastanejo same od sebe.

Trajnostni razvoj v alpskem prostoru in skupno, celostno varstvo Alp sama po sebi zahtevata ravnanje, ki je povezano znotraj omrežij. In to toliko bolj, kajti nekakšen najvišji organ, ki bi odločal o uravnavanju

raznolike alpske stvarnosti, ni ne predviden niti zaželen. Alpska konvencija, ki je državna pogodba, se temu vprašanju izogne, deloma daje pobudo za že ustanovljena strokovna in tehnična omrežja (glej spodaj), a znotraj veljavne ureditve posamezne države in obstoječih ustanov. Alpske strukture, ki so nastale kot posledica konvencije (npr. alpska konferenca ministrov za okolje), lahko delujejo le na obrobju in imajo neznaten družbeno-politični pomen. Še vedno se v vlogi najpomembnejših ali edinih legitimiranih dejavnikov vidijo nacionalne ali regionalne države. Toda tudi v alpskem prostoru je globalizacija povzročila, da je vpliv države pri odločanju vedno manjši. Ravnanje države vedno pogosteje pomeni inteligentno odzivanje na nadrejeno ali izgubljeno, pomeni pa tudi sodelovanje pri iskanju rešitev za lokalne probleme. Pri tem so zveze postale nujnost – tudi s tistimi, katerim bi uradne službe s svojo pristojnostjo rade odrekle sposobnost povezovanja. Omrežja so tako za reševanje lokalnih problemov ustrezna struktura.

Kaj omrežje zmore in kaj ne

Osnovni cilj povezovanja v omrežja je «odpiranje trgu» (tukaj to velja za varstvo Alp) preko povezovanja z drugimi dejavniki, usklajevanje oz. skrb za obstoječe «tržne odnose», pa tudi varovanje interesov. Prednosti povezovanja so ugodno razmerje med izdatki in «izkupičkom povezave», časovna in vsebinska prožnost pri ustanavljanju ter ohranjanju omrežja, pomoč pri razvijanju skupne zavesti o obstoječih problemih, večja varnost pri obvladovanju stabilnosti struktur, načrtno čim manjše vmešavanje inštitucij. V središču pozornosti so izmenjava informacij, znanje, pobude, izkušnje in dostop do tržišč po načelu 'blago za blago'. Pogoji za uspešnost so upoštevanje načela recipročnosti, realno pričakovanje, da se bodo srednjeročno izravnale prednosti in celotna dodana vrednost, (omejeno) upoštevanje interesov ostalih partnerjev, zaupanje in občutek, da se je na partnerje mogoče zanesti (= dobro osebno poznavanje), čim manjše število povezav, ki so teoretično nepotrebne. Udeležba pri povezovanju v omrežja mora biti pristo-voljna, brez formalnih obveznosti, novim partnerjem (tistim, ki so ustrezni in času primerno zainteresirani) mora biti omogočen enostaven dostop, vzdrževanje mora biti sorazmerno poceni; kadar je to potrebno, mora biti sposobnost aktiviranja hitra in enostavna, sposobnost prilaganja pa velika.

Vsiljuje se nam razlika med uporabo v alpskem prostoru in «brezprostorskem» pristopu gospodarstva: dejavniki, ki so potrebni za uspešno oblikovanje

omrežij, so tu izjema in ne pravilo. Po drugi strani pa to pomeni večjo varnost glede izgub: da bi obvladali položaj, je pogosto treba «stskati dvakrat toliko». Posledica potrebe, da bi nadoknadili, kar je bilo zamujenega pri sodelovanju, je ta, da se povečajo tudi manevrski prostor in priložnosti za uspeh, ki brez povezovanja v omrežja ne bi bili mogoči. Velik izziv predstavlja način, kako razvijati in obdržati razmerje za ohranitev ravnotežja med učinkovitostjo in nepovezanostjo. Vsekakor lahko omrežja postanejo središče inovativnega podjetniškega delovanja ter gospodarske kakor tudi družbene dinamike. Meja med povezanostjo in ujetostjo v omrežja je zelo tanka povsod tam, kjer so nevladne organizacije ustanovljene ne samo kot družbena, ampak tudi kot ekonomska proizvajalna sila. Pri tem nimamo v mislih pobud, društev in njihovih krovnih organizacij, ki so se zasedrale pri prebivalcih posameznih dolin, temveč profesionalne transnacionalne nevladne organizacije in še posebno lobije, recimo, na področju prometa in turizma.

Problemi, ki so značilni za alpski prostor, ovirajo strategije povezovanja v omrežja samo navidezno: «zaplankana» lokalna politika sicer onemogoča sodelovanje med sosednjimi občinami, ne vpliva pa na skupno delovanje na daljavo. Ravno tako premalo usklajene uradne dejavnosti države sicer otežujejo delo omrežja, zato pa ostaja še dovolj prostora za pobude, ki prihajajo izven državnih institucij. Ideologija medsebojne odvisnosti – omrežje, ki je samemu sebi namen ali opravičilo za nerešljive probleme – ni zaželjena!

Ali je omrežje mogoče avtomatizirati? Pričakovanja morajo ostati na realnih tleh. Prisotnost v globalnih mrežah podatkov ne more nadomestiti strokovnih osebnih srečanj glavnih dejavnikov, še posebej ne takrat, ko gre za trajnostni razvoj ali za ekonomske in socialne spremembe. Omejevanje omrežij na podatkovne banke bi pomenilo, da bi se njihova razpolovna doba močno skrcila.

Alpski prostor – narahlo zavozlan z velikimi zankami

Dejstvo je, da so države v alpskem svetu na različne načine vključene v pomembna, gospodarsko in vojaško usmerjena omrežja, ki segajo tudi prek alpskega območja – od Evropske unije in Evropskega gospodarskega prostora preko NATA do OECD in Svetovne trgovinske organizacije. Regije, ki segajo na alpski prostor, so se deloma že zelo zgodaj združile v

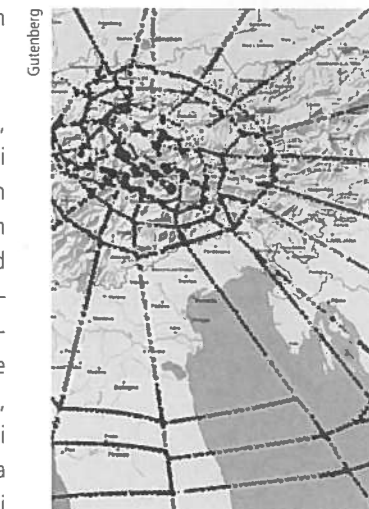
regionalne delovne skupnosti, ki segajo preko gora (Arge Alp, Arge Alpen Adria, COTRAO), vendar pa tem omrežjem, ki imajo skupne probleme in iščejo podobne rešitve, niso podelile nobenih pristojnosti. Razen tega njihova metapovezanost v omrežjih po celotnem alpskem prostoru ne deluje. Številne regije in mesta so vključene v mreže, ki so na obrobju Alp (Arge – donavske dežele, konferenca na Bodenskem jezeru) ali pa obsegajo celotno Evropo.

Po drugi strani pa omrežja, ki bi bila značilna za Alpe, niso številna. V tej številki so omenjeni zametki omrežij različnega dosega in uporabnosti na mestni in občinski ravni. Sicer pa jih najdemo pri političnih strankah (Alpski socialisti, Zelena alpska mreža), med ekološkimi nevladnimi organizacijami (CIPRA, CAA – Club Arc Alpin) in v zadnjem času tudi na raziskovalnem področju. Pomembna so tudi omrežja, ki se posvečajo samo uresničevanju posameznih tem, zajetih v Alpski konvenciji, npr. omrežje za gorski gozd, ki deluje preko elektronske pošte, ali pa omrežje za gorsko kmetijstvo Euromontana. Da bi lahko za vse to izvedela tudi širša javnost, je pomembno omrežje «Medien-Netzwerk Alpen», ki ga je ustanovil Wilfried Richter, «alpski novinar» iz Züricha.

Ne smemo pa pozabiti tudi na omrežja, ki jih v najožjem smislu besede lahko imenujemo asocialna, njihova vzpostavitev pa še kako vpliva na področje Alp, kot je, recimo, transevropsko omrežje cestnega prometa.

Omrežja lahko pripeljejo do dojemljive politike prostorskega razvoja, ki sicer ni popolnoma neodvisna od vladajočih struktur in razmerij moči, lahko pa ustvari možnosti za delovanje in vključevanje. Za alpski svet namreč ne zadostuje upoštevanje dogme «Toliko sodelovanja, kolikor je potrebno, in toliko konkurence, kolikor je mogoče», usmerjene na dobiček oziroma koristi. Cilj bi moral biti tak, kot ga je nakazal Ulrich Beck: pestro, življenje ohranjajočo mešanico oblikovati v veliko alpsko omrežje in tako bi dvanajst milijonov udeležencev lahko na globalni ravni nekaj doseglo.

Reinhard Gschöpf
CIPRA-Avstrija

CIPRA – omrežje nevladnih organizacij

Mednarodna komisija za varstvo Alp CIPRA (Commission Internationale pour la Protection des Alpes) je bila ustanovljena že leta 1952. Kot nevladna krovna organizacija povezuje v omrežje okrog 100 združenj in organizacij iz vseh sedmih držav alpskega prostora.

CIPRA, Alma Sartoris

Ur. – Člani CIPRE-International so nacionalna predstavništva CIPRE v sedmih alpskih državah ter regionalno predstavništvo na Južnem Tirolskem, ki predstavljajo krovna združenja s članskimi organizacijami. Sedež CIPRE je v Schaanu v Kneževini Liechtenstein.

CIPRA daje pobude in spodbuja izvajanje ukrepov za varstvo narave in krajine. Zavzema se, da bi se razvojni cilji v Alpah oblikovali v smislu trajnostnega razvoja ter ekološko in socialno primerno, obremenitve okolja pa zmanjšajo na neškodljivo mero. Njena naloga je prav tako ohranjanje regionalne raznovrstnosti ter čezmejno reševanje skupnih problemov. Pri Alpski konvenciji, kjer je odigrala pomembno vlogo pobudnice, ima CIPRA status opazovalke.

Primer povezanosti:
Docenti in udeleženci
poletne akademije
CIPRE iz vseh alpskih držav

Omrežje strokovnjakov z alpskih varstvenih območij

Omrežje alpskih varstvenih območij obstaja od leta 1997 in je od svoje ustanovitve naprej organiziralo že več kot 40 srečanj, delavnic, kolokvijev in konferenc. Ta srečanja ter medsebojno zaupanje in interes so omogočili, da je prišlo do stalnih in intenzivnih izmenjav med sodelavci s posameznih alpskih varstvenih območij.

Ur. – Zaradi teh izmenjav jim je uspelo uresničiti vrsto skupnih projektov, česar si še pred nekaj leti ni bilo mogoče predstavljati. Nekatere od njih predstavljamo v nadaljevanju:

Tema: izdelava skupnih protokolov za opazovanje vrst.

Uresničeno: v večjem številu parkov so uvedli skupen protokol za štetje gamsov (na osnovi skupnega kodiranja). Izvajalci projekta so rezultate med seboj primerjali, tako je bilo mogoče pojasniti posebna vprašanja, povezana z nadzorom (glede lova, bolezni, razvoja populacije...). Trenutno se podobni projekti izvajajo tudi za druge živalske vrste.

Tema: izmenjava čuvajev v parkih.

Uresničeno: med večjim številom alpskih varstvenih območij poteka izmenjava med natančno razmejenimi tematskimi področji (npr. nadzorovanje turističnih tokov, pedagogika, metode štetja živalskih vrst).

Da bi dosegla zastavljene cilje, je CIPRA vzpostavila mrežo ljudi in nevladnih organizacij. Preko rednih izmenjav informacij, srečanj in strokovnih konferenc kakor tudi skupnih projektov spodbuja trajnostno alpsko politiko.

V zadnjih letih so se veliki projekti lahko oprli na mrežo ljudi in pristojnosti po vsem alpskem prostoru. Leta 1996 je CIPRA dala pobudo za ustanovitev omrežja občin «Povezanost v Alpah». Na informativnem področju je leta 1998 izdala 1. poročilo o Alpah, v katerem je predstavilo svoje prispevke več kot 70 avtorjev. Na področju izobraževanja in šolanja je CIPRA to leto vodila 2. poletno akademijo «Žarišče Alpe», na kateri so sodelovali predavatelji iz vseh alpskih držav. Spletna stran CIPRE (www.cipra.org) pomeni za njene članske organizacije kot tudi za veliko drugih, ki se zanimajo za to področje, zelo obsežen štirijezičen vir informacij o alpski politiki.

Tema: organizacija študijskih potovanj za določene poklicne skupine.

Uresničeno: potovanja hotelirjev, lastnikov restavracij, kmetovalcev in turističnih delavcev iz francoskih regij, v katerih imajo parke, v Avstrijo in Italijo, da bi se tako s pomočjo zasebnih pobud lahko nadalje izobraževali na področju okolju prijaznega turizma.

Tema: skupni monitoring alpske flore ter alpskega vodovja.

Uresničeno: v okviru petega raziskovalnega programa EU so pri tem projektu sodelovali parki, povezani v različna partnerstva.

Ostale teme:

skupni nastopi v javnosti; vrnitev velikih zveri risa, volka, medveda; ustanovitev Evropskega centra za raziskovanje gora; stalna izmenjava različnih delovnih skupin z različno tematiko izven letnih srečanj; osveščanje različnih uporabnikov Alp o vplivih, ki ga ima motenje ptic roparic.

Guido Plassmann,

Mreža zavarovanih območij v Alpah

Omrežje občin «Povezanost v Alpah»: po štirih letih pozitivna bilanca

Uresničiti Alpsko konvencijo na občinski ravni v obliki modelov se je glasil cilj, s katerim je svoje delovanje začelo Omrežje občin «Povezanost v Alpah». CIPRA-International je spremljala dvoletno pilotno fazo in omrežju posredovala odločilne pobude. Na letnem zboru CIPRE v Bovcu v Sloveniji je Omrežje občin postalo samostojno društvo.

Medtem ko je v pilotni fazi v Omrežju sodelovalo 27 občin, pa jih je danes 50 (avgust 1999): 36 članic Omrežja in 14 pridruženih občin, ki v tej organizaciji sodelujejo v okviru programa EFRE, članice pa lahko postanejo od leta 2001 naprej (prim. besedilo v okviru). Največ udeleženih občin je iz Italije (16), Nemčije (12) in Švice (11). Ker zastopa Francijo le ena članica Omrežja, je upravni odbor pred kratkim predstavil pobudo, s katero bi v francoskih Alpah k sodelovanju srednjeročno privabili tri do pet novih občin.

Delovanje v okviru okoljskega programa ter projektov poteka v posameznih občinah na osnovi preglednega postopka, ki ga je občina sama razvila, pri tem pa imajo posamezne občine velike možnosti za svobodno delovanje. Na vseh področjih delovanja trenutno potekajo različni projektni modeli, ki nakazujejo

izbrano smer. Kljub različnim rezultatom v posameznih državah je bilanca Omrežja občin po štirih letih pozitivna.

Dominik Siegrist
Alpenbüro Netz Zürich

Kontaktni naslov: Društvo «Allianz in den Alpen» (Povezanost v Alpah), Gemeindeverwaltung, I-38025 Naturns; www.alpenallianz.org

V okviru programa za pilotno akcijo 10. člana EFRE za alpski prostor pripravlja CIPRA Nemčija v sodelovanju z Inštitutom za raziskovanje Alp (Alpenforschungsinstitut) iz Garmisch-Partenkirchna ter Omrežje alpskih uradov (Alpenbüro Netz) iz Züricha zbirko primerov tistih projektov alpskih občin, ki izstopajo zaradi trajnostnega načrtovanja v smislu Alpske konvencije. Zbirka je kot banka podatkov na voljo tudi na internetu in naj bi omogočala izmenjavo izkušenj ter partnerski prenos znanja med alpskimi občinami. Na ta način naj bi spodbujali uresničevanje Alpske konvencije in s tem trajnostni razvoj na alpskem prostoru.

Barbara Hallensleben
CIPRA-Nemčije

Uradna ustanovitev omrežja na letni strokovni konferenci CIPRE v Bovcu, 1997

Emmanuelle Brancat

Ali je prometni protokol na dobri poti?

Pri pogajanjih o prometnem protokolu lahko na različnih področjih poročamo o doseženem napredku. Kar pa se tiče bistvenega vprašanja, tj. «novih cest višjega razreda, ki potekajo preko Alp», pa komajda še obstaja upanje, da je možna rešitev, ki bo alpske doline razbremenila prometa.

Ur. – Od 30. junija do 2. julija je potekalo drugo zasedanje nove delovne skupine, udeležili pa so se je prometni in okoljski strokovnjaki iz alpskih držav. Razen Monaka, ki je bil opravičeno odsoten, so bile na srečanju prisotne vse pogodbenice in podpisnice, v vlogi opazovalk pa tudi organizacije CAA, IUCN, CIPRA in AEM.

Petra Bockmuhl

Vzdušje, v katerem je delala delovna skupina, je bilo v splošnem pozitivno. Udeleženci dela še niso uspeli zaključiti, vendar pa se je do določene meje že pokazalo, kam vodi pot. Zdi se, da je protokol na področju resničnih stroškov, subvencioniranja javnega prometa, preusmeritve prevoza blaga na železnico itd. ubral pravo smer, in to kljub pogostokrat zadržanemu odnosu, recimo, predstavništva Evropske unije.

V trenutku, ko pa je pogovor nanese na gradnjo novih cest višjega razreda, ki bi prečkale Alpe, pa je bilo te ubranosti konec. Države si namreč ne dovolijo, da bi jim kdorkoli «solil pamet». O ustavitvi gradnje novih cest višjega razreda ali pa pravici do veta za države, ki jih nova gradnja prizadene, se danes celo Avstriji ne zdi vredno izgubljati besed.

S stališča CIPRE tako vsi razveseljivi podatki o resničnih stroških ter preusmeritvi blaga na železnico kaj malo pomagajo, če se istočasno zaradi gradnje novih cest višjega razreda ter predorov stalno izboljšujejo pogoji za tovorna vozila.

Naslednje zasedanje delovne skupine bo ponovno v Liechtensteinu od 29. septembra do 1. oktobra 1999.

Nemčija zavira postopek za odpravo spornih vprašanj

Alpska konvencija ne predvideva, da bi posamezna država v primerih, ko bi konvencijo kršila druga država, dosegla, da bi se le-ta morala zagovarjati pred razsodiščem. To naj bi se sedaj spremenilo, vendar pa se na poti k določitvi postopka za odpravo spornih vprašanj zatika.

Junija so se na Dunaju že drugič srečale delegacije iz alpskih držav ter predstavniki nevladnih organizacij, da bi pripravili postopek za odpravo spornih vprašanj. Na prvem zasedanju marca letos je Švica pri ostalih povzročila presenečenje in nerazumevanje, kajti bila je proti temu, da bi razsodišče ocenjevalo konkretne projekte, hkrati pa je izrazila bojazen, da ne bi prišlo do prekrivanja s tako imenovano konvencijo Espoo. Švica je predložila naslednji kompromisni predlog: države postopka pred razsodiščem ne smejo sprožiti, če so v isti zadevi že dosegle soglasje v okviru konvencije Espoo.

Na junijskem zasedanju pa je Nemčija poskusila ustaviti proces za določitev postopka pred razsodiščem, ki se je začel šele pred kratkim. Predlagala je, da raz-

sodišče, ki ga je treba ustanoviti, ne bi izdajalo obvezujočih sodb, temveč le priporočila. Na V. alpski konferenci, ki je bila 16. oktobra 1998 na Bledu v Sloveniji, pa je bil prav na zahtevo Nemčije sprejet sklep, da se postopek za odpravo spornih vprašanj izdela v okviru Alpske konvencije. Če bi Nemčija takrat izjavila, da bi bilo potrebno ustanoviti le gremij, ki bi izdajal priporočila, ne bi nihče odpotoval na dunajsko zasedanje delovne skupine. Na vsak način so to neprimerno zahtevo zavrnile vse prisotne delegacije, torej Liechtenstein, Slovenija, Avstrija in Švica, medtem ko Italija, Francija, Monako in Evropska unija svojih stališč niso predložili – te pogodbenice oziroma podpisnice so bile na zasedanju neopravičeno odsotne.

Naslednje zasedanje bo ponovno na Dunaju od 4. do 5. oktobra.

Cestni promet zdravstvu povzročil stroške v višini 26,7 milijarde evrov

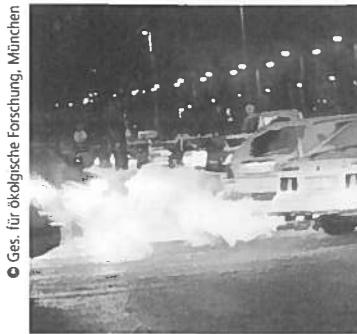
Na tretji ministrski konferenci o okolju in zdravju, ki jo je od 16. do 18. junija v Londonu organizirala Svetovna zdravstvena organizacija WHO, so sodelovali ministric oziroma ministri za okolje, zdravstvo in promet iz 51 evropskih držav. Obravnavali so enajst velikih tematskih področij, med drugim tudi «promet, okolje in zdravje».

Ur. – Avstrija, Francija in Švica so za konferenco pripravile skupno študijo o stroških v zdravstvu, ki so nastali zaradi cestnega prometa in onesnaževanja zraka. V vseh treh državah so uporabili enako metodo: ustanovili so tri strokovne skupine. Prva je raziskovala onesnaževanje zraka (onesnaževanje na splošno in onesnaževanje zraka, ki ga je povzročil cestni promet), druga skupina je preučevala povezavo med onesnaženjem zraka ter zdravjem, tretja pa je ocenjevala ekonomske vidike (izračun finančnih vplivov onesnaževanja zraka). Poročilo ima veliko sporočilno moč, kajti v vseh treh državah so pri statističnem ugotavljanju rezultatov uporabili domala

enako strukturo in metodologijo. Zaključne ugotovitve, do katerih je prišla interdisciplinarna delovna skupina, so naslednje: leta 1996 so v Avstriji, Franciji in Švici stroški v zdravstvu zaradi onesnaženja zraka znašali 49,7 milijarde evrov, od česar 26,7 milijarde odpade na cestni promet.

Pristop preračunavanja zdravja v denarno vrednost je zaradi trpljenja ljudi, ki se ga poskuša s tem kvantificirati, načeloma ciničen. Temu pa se je komajda mogoče izogniti, kajti denar je trenutno edina vrednost, ki jo naša družba razume. Delovna skupina zastopa mnenje, da rezultati njenega poročila potrjujejo potrebo po ustreznem ukrepanju. Če ministric in ministri za okolje, zdravstvo in promet, ki so v Londonu zastopali 51 evropskih držav, ne bodo ukrepali, bo postalo poročilo le ena izmed številnih zanimivih, a nekoristnih študij, državljanji pa bodo opravičeno prepričani, da so jih politiki prevarali.

Povzetek poročila je na voljo na spletni strani www.who.dk/London99.

© Ges. für ökologische Forschung, München

Nesreče v montblanškem in turskem cestnem predoru Preusmeritev na železniške tire?

Zaradi nesreč v predoru pod Mont Blanc in Visokimi Turami se je podoba alpskega cestnega tranzita spremenila. Vsak dan mora tako 3800 tovornjakov (2000 za montblanški predor, 1800 pa za turski) izbrati drugo tranzitno os ali pa drugo prometno sredstvo.

Ur. – Medtem ko je v obdobju pred katastrofo, do katere je prišlo v montblanškem tunelu, predor Fréjus dnevno prevozilo dobrih 2000 tovornjakov, jih je danes skorajda 4000, ob konicah pa celo 5700. Skoraj 85 % prometa, ki je vozil skozi montblanški predor, so preusmerili na Fréjus. To je povzročilo vedno večje nezadovoljstvo prizadetega prebivalstva in lokalnih oblasti. Odločitev, da so ves promet preusmerili proti jugozahodu, je povezana z omejitvijo vožnje za 28-tonske tovornjake na švicarskih cestah. Na pritisk italijanske vlade, da bi to omejitev začasno razveljavili, je švicarska vlada odgovorila s kategoričnim «ne». Zmogljivost železniških družb ni dovolj velika, da bi lahko sprejela ta promet. SNFC ni ustrezno opremlje-

na, na Gotthardu pa je od marca naprej opaziti le nepomemben porast transporta. Argumenti, ki jih uporablja Švica, so po eni strani previsoka cena za prevoz, po drugi strani pa pomanjkanje ustreznega transportnega materiala ter premajhna velikost predora pod Gotthardom.

Pri turskem predoru so razmere drugačne. Ōkombi, odgovoren za prevoz po železnici, je junija na razdalji med Welsom in Beljakom prepeljal 3474 tovornjakov; v enakem obdobju leta 1998 pa je bilo teh vozil le 530. Obremenitev se je torej povečala za faktor šest, ne nazadnje tudi zato, ker avstrijska država v ta namen zagotavlja precejšnja subvencijska sredstva. Med Salzburgom in Ljubljano se je število prepeljanih tovornjakov v enakem časovnem obdobju podvojilo. Izraženo v absolutnih številkah, odpade na železnico kljub vsemu le neznamen del prometa, ki se je valil skozi turski predor.

© O Baumeister, Ges. für ökologische Forschung, München

Ponovna ustanovitev CIPRE-Slovenija

Štiri leta je predstavništvo CIPRE v Sloveniji delovalo brez formalne strukture, sedaj pa je CIPRA-Slovenija postala tudi uradno registrirano društvo. Predsednik ne bo nihče drug kot prof. Milan Naprudnik, ki je pred tem predsedoval Stalnemu odboru Alpske konference.

Ur. – Dolga leta je CIPRO-Slovenija vodil Janez Bizjak, ki pa ji zaradi svojega poklica – v Triglavskem narodnem parku opravlja namreč funkcijo direktorja – ni mogel posvetiti toliko časa, kot bi si to sam želel, in je zato že nekaj časa iskal primerno rešitev, da bi sam lahko stopil v «drugo vrsto».

Znani predsednik

To rešitev je sedaj našel. Predsedstvo slovenske CIPRE je pripravljen prevzeti prof. Milan Naprudnik, ki je bil od leta 1994 do 1998 predsednik Stalnega odbora Alpske konference in tako po vsem alpskem prostoru znan kot «mister Alpe konvencije». V tem obdobju je kritičen duh CIPRE vedno poskušal vključiti v proces Alpe konvencije. Potem ko je Slovenija predsedstvo Alpe konvencije predala Švici, je Naprudnik lahko odšel v pokoj.

Janez Bizjak, Milan Naprudnik, Andreas Weissen, Andreas Götz (iz d. p. l.)

Emil Ferjančič

Pisarniški prostori in poslovodkinja

Kot predsedujoči CIPRE-Slovenija pa se Naprudnik ne bo dolgočasil. Novo predsedstvo si je zadalo visoke cilje. Uresničevanja Alpe konvencije, kot ga določa akcijski načrt CIPRE, so se v Sloveniji lotili resno, pa tudi predsedstvo CIPRE-International želi podpreti izvajanje njihovih projektov. Za začetek predstavlja CIPRA-Slovenija na tej strani primer iz bele knjige.

Mnogo let je bila CIPRA-Slovenija pod streho Triglavskega narodnega parka na Bledu, zadnje leto pa je gostovala pri Regionalnem centru za okolje v Ljubljani. 1. julija se je v Ljubljani vselila v lastne prostore, kjer dela kot poslovodkinja gospa Maja Kožar, predsedstvo pa ima na razpolago tudi sejno sobo.

Predsedstvo CIPRE-International se dolgoletnemu predsedniku CIPRE-Slovenija priskrbo zahvaljuje za njegovo delovanje pri CIPRI, novima predsedniku in predsedstvu, katerega član bo Bizjak tudi v prihodnje, pa želi veliko uspeha.

CIPRA-Slovenija, Večna pot 2,
1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: 00386 61 123 13 43 (int. 209)
e-mail: cipra@gozdis.si

Pocar: ohranjanje kulturne dediščine

Skrbno restavrirana domačija

Obnovljena kmečka hiša, zgrajena leta 1775 – najstarejša gradbena listina je datirana z letnico 1609 – je pravi dragulj ljudske arhitekture. Domačija Pocar v Zgornji Radovni, eni najlepših alpskih dolin, je pomembna zaradi starosti, izvirnosti gradnje in notranje opreme.

Obnova hiše je bila speljana s pomočjo občine Kranjska Gora, ki je članica «Omrežja občin – povezanost v Alpah», programa PHARE ter Triglavskega narodnega parka.

Hiša je izjemno pomembna zaradi bogate opreme. Med množico drobnih predmetov je nekaj takih, ki bi jih bil vesel vsak muzej. Ves sistem pohištva je temeljil na skrinjah: vsak je imel svojo skrinjo, tisto, kar pa je bilo v njej, je za vsakogar pomenilo bogastvo, zaklad, intimnost.

7. avgusta letos je Triglavski narodni park v hiši odprl še eno informacijsko središče za obiskovalce parka.

CIPRA-Slovenija

Slovenija: sončna stran Alp

Slovenija je z 20.000 km² površine in 2 milijonoma prebivalcev ena najmanjših evropskih držav. Ankete kažejo, da je Slovenija med prebivalci EU manj poznana dežela.

Majhnost pa je lahko tudi prednost. Dolgoročno bi morala Slovenija, ki ne razpolaga z omembe vrednimi naravnimi viri, bolje izkoristiti svojo lego, geografsko in biološko raznolikost. Možnosti mlade države so predvsem v izdelkih visoke kakovosti.

Desetdnevna vojna, ki je sledila razglasitvi neodvisnosti leta 1991, je Slovenija prestala brez hujših posledic. Gospodarstvo, ki je bilo povezano z Evropo, je izgubo jugoslovanskih trgov lažje prebolelo kot druge republike. V težave je zašla predvsem delovno intenzivna in tehnološko zastarela bazična industrija. Poskusi njenega umetnega vzdrževanja in prestrukturiranja so večinoma spodleteli. To je tudi eden glavnih vzrokov za visoko brezposelnost (14%), čeprav so vplivi na okolje pozitivni. Nekdanja industrijska območja bodo še dolgo črni madeži na ekološki karti slovenske krajine, ki sicer velja za dokaj čisto. Danes lahko ocenimo, da je ekološka zavest Slovencev na visoki ravni. Trenutno so ekološko najbolj problematična nižinska območja z intenzivnim kmetijstvom, kar lahko dolgoročno ogrozi vodne vire.

Največ evroskepticizma je predvsem med kmeti. Slovensko kmetijstvo ni sposobno konkurirati evropskemu in še manj svetovnemu. Prej kot se bodo tako država kot kmetje tega zavedeli, manjša bo cena za njih same in za okolje. Žal pa slovenska država še vedno bolj subvencionira količino kot kakovost. Ceneje bi bilo kupovati kvalitetnejšo hrano na svetovnem trgu, slovenski kmetje pa bi se lahko namesto intenzivnemu kmetovanju s pomočjo kemije posvetili ekološki pridelavi «butičnih» količin zdrave hrane. Na tem področju smo šele na začetku (celo certifikate za slovenske ekološke pridelke podeljuje avstrijska institucija), vendar ponudba in povpraševanje naraščata, prav tako tudi priljubljenost in kakovost turizma na kmetijah, vse to pa kmetom zagotavlja zanesljiv vir dohodka.

Turizem, ki bi lahko postal pomembna panoga, stavi predvsem na naravne danosti. Majhnosti navkljub je Slovenija krajinsko precej raznolika – tukaj se stikajo alpsko, panonsko in sredozemsko območje s svojimi naravnimi in kulturnimi značilnostmi. Zelena Slovenija je po odstotku pokritosti z gozdom na drugem in po biološki raznolikosti živalskih in rastlinskih vrst na tretjem mestu v Evropi. Morska obala je dolga le 46 km,

športnike vabijo številna jezera in reka, v številnih termalnih zdraviliščih izpolnijo gostom vsako željo, gorski turizem (tako poletni kot zimski) pa lahko veliko ponudi tudi najzahtevnejšemu gostu. Slovenija slovi po kraških jamah in kulturnih spomenikih, po vrhunskem vinu in izvirnih kulinarčnih specialitetah.

Osem let po razpadu nekdanje Jugoslavije je Slovenija edina od naslednic, ki se je uspela približati «združeni Evropi». Gospodarsko velja tudi za najbolje pripravljeno od srednjeevropskih kandidatov za članstvo. Z 10.000 dolarji BDP na prebivalca se uvršča k manj razvitim državam EU, notranjepolitično velja za stabilno demokracijo in ni v nobenem mednarodnem sporu. Tudi uradna poročila in pozitivne ocene evropskih institucij dokazujejo, da je Slovenija pripravljena na vstop v EU, vendar bi se moralo prilagajanje zakonodaje odvijati hitreje, priti pa bi moralo še do nekaterih sprememb. Za Slovenijo je včlanitev v EU, ki je predvidena za leto 2003, pomemben korak naprej. Tudi večina Slovencev je tega mnenja, odločno pa zavračajo kakršnekoli poskuse ponovnega političnega ali ozemeljskega povezovanja z Balkanom.

Darinko Kores Jacks
Večer, Maribor

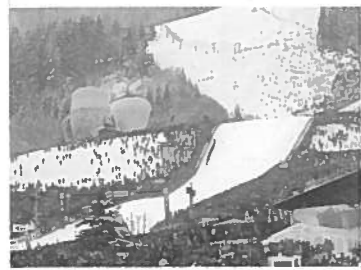
CIPRA

Slovenija: Prepletenost različnih naravnih in kulturnih danosti

Zimske olimpijske igre

Zaželena so nova pravila iger!

Z odločitvijo, da bo leta 2006 zimske olimpijske igre priredil Torino, Mednarodni olimpijski komite (MOK) pravzaprav sporoča, da so zimske olimpijade namenjene velikim centrom in aglomeracijam. Obrobnim regijam, kot sta Wallis ali «Senza confini» (Celovec), so se delegati v MOK odrekli.

© Ges. für ökologische Forschung, München

Obrobne regije so neprimerne za olimpijske igre

Ur. – Organizacija iger «Torino 2006» in pripravljene potrebne infrastrukture bosta mestu povzročila še veliko preglavic. Naloga nevladnih organizacij v tej regiji je namreč čim bolj prispevati k omejevanju škode v gospodarskem in ekološkem smislu.

Leta 1998 je CIPRA pripravila brošuro, v kateri je prikazala gigantizem današnjih zimskih olimpijskih iger. Po mnenju ad hoc skupine strokovnjakov danes v Alpah ni več mogoče prirediti takih zimskih olimpijskih iger, ki bi bile v takem obsegu, kot so danes, usklajene s trajnostnim razvojem določene regije. Zaradi pomena, ki ga naša družba pripisuje takim priložnostim, seveda o tem, da bi se odpovedali izvedbi iger, ne bomo izgubljali besed. Zato sta na voljo le dve možnosti: postati skromnejši ali pa se prestrukturirati.

Small is beautiful

Da bi se izognili razočaranjem zaradi finančnih neuspehov, je potrebno zimske olimpijske igre omejiti na razumno mero. Infrastruktura za določene discipline predstavlja za prizadeto regijo veliko gospodarsko obremenitev, da bi bila njena izkoriščenost po zaključitvi igrar donosna, pa je pogosto izključeno. Zato bo nujno potrebno analizirati olimpijske discipline in nekatere od njih črtati s seznama. Mišljene so predvsem «zapravljive» discipline z nekoristno in potratno infrastrukturo, ki jo uporablja smešno majhno število športnikov taka disciplina je na primer bob. Od članov Mednarodnega olimpijskega komiteja se sedaj zahteva, da s čutom odgovornosti vnaprej določijo pravila za prirejanje olimpijskih igrar.

Nazaj k olimpijskemu duhu

V stari Grčiji je prirejalo igre samo olimpijsko mesto. Danes bi bilo na mestu, da bi se vrnili k temu načinu. Tako bi bila infrastruktura večkrat uporabljena in je ne bi bilo treba vsake štiri leta zgraditi v drugem kraju. Da bi bile izkoriščene prednosti, ki ga ima sodelovanje z mediji, bi bilo mogoče določeni regiji prodati reklamne nastope. Vpliv televizije je danes neizmeren. Medtem ko vstopnine za športne prireditve znašajo nekaj več kot 5-odstotni delež, pa zavzemajo pravice za televizijske prenose približno 40 % skupnih prihodkov. Regija, ki bi zakupila te reklamne nastope, bi se

tako lahko predstavila svetu, in bila pri tem odprti rok, saj ji za zimske olimpijske igre ne bi bilo treba zgraditi odvečne in drage infrastrukture.

Decentralizirane zimske igre le v nekaj krajih

Decentralizirani sistem bi bilo mogoče uvesti tudi s pomočjo televizije. Dokler poteka spektakel brez težav, ni tako pomembno, kje je določena prireditev. Različne discipline ali skupine disciplin bi lahko razdelili na različne regije po svetu in obenem rešili dva problema: prvič, izbrani regiji ne bi bilo treba postaviti tako ogromnega infrastrukturnega parka, ki se po končanih igrar ne bi več uporabljal, ker bi prednost imele tiste regije, ki bi že bile ustrezno «opremljene» za različne discipline. Drugič, tako bi se bilo mogoče izogniti časovnemu prekrivanju posameznih disciplin, ker bi bilo zaradi porazdelitve prireditev po vsem svetu sedaj na razpolago 24 ur namesto 10 ali 12. Tako bi se lahko urnik ravnal po televizijskem občinstvu, ki se še posebej zanima za določeno vrsto športa. Mednarodni olimpijski komite je zagotovo pripravljen sprejeti te prednosti in zavreči zastarel mit o srečanju velike olimpijske družine na enem samem kraju. Tak korak je storil že s tem, ko je dovolil poklicnim športnikom, da sodelujejo na velikem športnem dogodku.

Opisani trije modeli bi lahko preprečili finančni neuspeh, ki sicer redno spremlja zimske olimpijske igre. Spoštovanje okolja je pomemben vidik te problematike. Denar davkoplačevalcev pa tudi.

Prah okoli Siona 2006 se še ni polegel, ko so se v Švici že pojavile nove fantazije o olimpiadi: člani predsedstva turističnega združenja «Ferien Graubünden» se preko medijev pripravljajo na vprašanje, ali in kako bi bilo mogoče Graubünden vključiti v kandidaturu za leto 2010 ali 2014. Svoje olimpijske želje je istočasno izrazil tudi avstrijski Kitzbühel.

Vrnitev volka

Pristali na psu

Letaki v gostilnah in table na kažipotih pripravljajo popotnike v francoskih Južnih Alpah na srečanje z velikimi, belimi psi, ki varujejo črede. Močan «patous des pyrénées» se je po skorajda sto letih vrnil v Alpe.

Potem ko so leta 1992 v italijanske in francoske Primorske Alpe ponovno naselili volkove iz ligurijskih Apeninov in so ti raztrgali kar nekaj ovac, so se rejci čutili primorane, da začnejo spet uporabljati pozabljene varovalne ukrepe. Od takrat naprej vedno več čred varuje «patous».

V nasprotju z majhnimi pastirskimi psi, ki ženejo čredo in jo držijo skupaj, pa «patou» živali varuje pred vsakim vsiljivcem. Okrog ovac, ki se pasejo, naredi nekakšen varovalni pas in če popotnik to nevidno mejo prestopi, tvega, da ga bo pes oblajal. Perspektivi in opozorilne table svarijo pred takimi primeri: «Ostanite mirni!» Napačno vedenje popotnika namreč lahko povzroči, da postane pes agresiven, tistega pa, ki ostane miren, pes le ovoha, ga prepozna kot človeka in popotniku se tako ni potrebno bati ničesar.

Ponovno naselitev pirenejskega psa «patous des pyrénées» v francoskih Alpah podpira od leta 1997 projekt Evropske unije «Life». Poleg nakupa psov so

Evropski parlament in Alpe

Z amsterdamsko pogodbo postaja evropski parlament (EP) eden od glavnih stebrov Evropske unije: tako sedaj parlament sodeloča o treh četrtinah vse zakonodaje, med drugim skorajda o vseh zakonskih predlogih na področju okolja. O navidezni demokraciji in debatnem klubu ne moremo več govoriti, to je pokazal že konec Santerjeve komisije.

Pri volitvah 13. junija je večina sedežev v evropskem parlamentu, ki šteje 626 članov, zamenjala socialnodemokratski tabor za konservativnega – rezultat je tako 180 : 224, prej pa je bil 214 : 201. Rezultati pri ostalih pomembnih frakcijah so naslednji: liberalni demokrati so dobili 43 sedežev (prej 42), zeleni: 38 (prej 27), levousmerjeni zeleni: 35 (prej 34). V evropskem parlamentu še ne obstajajo dokončne koalicije, temveč konkretni in na posamezne primere nanašajoči se dogovori – tako je pripadnost frakciji manj pomembna.

Novosti po volitvah so odstotni delež žensk (+9 %), veliko novih obrazov (skoraj 50 % poslancev iz alpskih držav je novih) ter vsebinska organizacija dela – garaško delo bodo sedaj opravljali v 17 namesto dose-

finančne pomoči deležni tudi projekti, kot so ureditev zavetij, postavitve varovalnih mrež in pridobivanje pastirjev. V primeru nastale škode se izplača odškodnina.

Švicarski projekt za volka

V Wallisu se je poleti 1999 že tretjič od leta 1995 naprej pojavil volk. Genetska analiza blata je pokazala, da izvira žival iz italijanske populacije, ki se je razširila na sever prek Francije in Italije.

Zvezni urad za okolje, gozdove in krajino (BUWAL) je v začetku leta 1999 skupaj s prizadetima kantonoma sprožil t.i. švicarski projekt za volka, ki temelji na naslednjih treh stebrih:

- pomoč rejcem malih živali pri preprečevanju škode,
 - plačilo odškodnine v primeru škode in
 - dovoljenje za odstrel v primeru prevelike škode.
- V Wallisu so za varovanje čred ovac že dobili enajst psov, pa tudi pet oslov, poleg «pirenejskih pasjih pastirjev» pa si bodo pomagali tudi z bernardinci, ki imajo v pokrajini že dolgo tradicijo. Izkušnje iz prvih mesecev na ograjenih travnikih so pozitivne in obetavne.

Andreas Weissen

predsednik CIPRE-International

Tudi bernardinci so primerni psi za zaščito čred

CIPRA-Avstrija – letna strokovna konferenca 1999

«EU in Alpe – posledice AGENDE 2000 za alpski prostor»

AGENDA 2000 predstavlja finančni koncept Evropske unije, ki bo veljal do leta 2006. S sklepi Evropskega sveta so se 24. in 25. marca 1999 zaključila pogajanja o paketu uredb AGENDA 2000. S tem se bo sedaj treba spopadati.

Konferenca avstrijske CIPRE ponuja številnim poslušalcem zanimiv pregled nad realnostjo alpske politike v Evropi leta 1999. Ključne teme, kot so kmetijstvo, alpsko gozdno gospodarstvo kakor tudi strukturni skladi in regionalni razvoj, dopuščajo vpogled v tri zelo prizadeta razvojna področja alpskega prostora. Poleg tega pa se ponovno zastavlja vprašanje, ali naj uvrstitev Alp k ekološko občutljivim področjem v Evropski uniji pojmuje kot priložnost ali nevarnost.

Pravzaprav je treba ugotoviti, ali je mogoče probleme, vprašanja, pričakovanja in priložnosti alpskega prostora obvladati s pravnim in finančnim okvirom EU, ki

velja do leta 2006, ali pa bo postavljena vprašanja treba prilagoditi tako, da bo dosežen isti cilj. Alpska konvencija, ki sta jo leta 1991 podpisali Evropska unija in ravno tako Avstrija, tako že predstavlja sporazum, ki ureja področje varstva Alp. Vendar pa – ali so bili cilji Alpske konvencije sploh upoštevani?

Iz odgovorov predavateljev in razpravljavcev na vprašanja o instrumentariju AGENDE 2000 kot varnostnem ščitju Alp se je izoblikovala zelo neenotna slika. CIPRA-Avstrija bo jeseni 1999 rezultate konference objavila v posebnem zborniku, ki bo na voljo pri CIPRI-Avstrija, Alser Strasse 21/5, 1080 Dunaj; cipra@oegnu.or.at.

Bettina Scheiderbauer
CIPRA-Avstrije

Zahteva po dajatvah za tovornjake po vsej Evropi

S polno močjo za resničnejše stroške v Alpah

Okoljske organizacije v Alpah se že leta zavzemajo za pravičnejše dajatve, ki bi veljale za promet težkih tovornih vozil. Švica je na tem področju storila pomemben korak in se tako močno približala zastavljenim ciljem, ko je septembra lani uvedla dajatve za težka tovorna vozila glede na nosilnost (LSVA). Sedaj je potrebno ta za Alpe tako pomemben ukrep uveljaviti po vsej Evropi.

Dajatev, ki jo morajo plačati težka tovorna vozila glede na nosilnost, je ustvarila enega najpomembnejših osnovnih pogojev za preprečevanje nepotrebne tovornega prometa in preusmeritev težkih tovornjakov na železnico. Zato je tudi velikega pomena za alpski prostor, ki je zaradi prometa še posebej prizadet. V beli knjigi (junij 1998) je tega mnenja tudi Komisija Evropske unije in tako podpira uvedbo dajatev, ki je pravična do povzročiteljev in obsega tudi zunanje stroške. Kljub temu pa se izvajanje ambicioznega «voznega reda» bele knjige le po polžje premika naprej.

Da bi lahko začeli hitro izvajati določila bele knjige, je potrebno le nekaj: političen pritisk. Švicarska Alpska pobuda je zato skupaj s Prometnim klubom Nemčije (VCD) začela zbirati podpise za peticijo, ki zahteva uvedbo dajatev po vsej Evropi, podpira pa jo tudi CIPRA-International. Peticija bo na začetku oktobra izročena evropskemu parlamentu in prometnim ministrom držav članic Evropske unije, podpisale pa so jo že številne okoljske organizacije, sindikati in tudi železniške družbe iz vse Evrope. Skupaj s temi partnerji bo začelo od jeseni naprej mednarodno združenje okoljskih organizacij tako v Bruslju kot v posameznih državah članicah Evropske unije izvajati pritisk za uvedbo razumne dajatev za težka tovorna vozila.

Renate Zauner
Alpen-Initiative

Belluno 1999

Alpsko mesto leta

Letošnji nosilec naziva «alpsko mesto 1999» je Belluno, glavno mesto istoimenske province v Venetu. Priznanje, ki ga podeli mednarodna žirija, pomeni čast in obveznost hkrati.

Mesto, ki ima 36 000 prebivalcev in 146,6 kvadratnih kilometrov, velja za eno najlepših italijanskih mest, kjer je kakovost življenja visoka. Zgodovinsko središče mesta s prostranim beneškim trgom leži na planoti, s katere se vidijo Dolomiti.

Mestna uprava in bellunski župan Maurizio Fistarol sta zastavila vse sile, da bi za leto 1999 pripravila zanimiv program. Več kot petdeset prireditev vključuje kulturne, znanstvene, športne in naravovarstvene dogodke.

Rete Montagna

Na pobudo sklada Fondazione Giovanni Angelini je bila 27. marca 1999 ustanovljeno omrežje raziskovalnih centrov «Rete Montagna», ki se ukvarja z gorovjem. Poleg sestave skupnega knjižničnega kataloga, izdaje biltena in zbirke starih in še neobjavljenih dokumentov naj bi vsaki dve leti različne države javno pozvali k raziskovanju specifičnega predmeta.

Maja so se na konferenci, ki je bila posvečena «ekosistemu reke v alpskem mestu», sestali strokovnjaki iz province Belluno in med drugim predstavili tudi projekt za ureditev parka ob reki Piave.

Maribor 2000

Ob prazniku mesta San Martino, ki ga bodo praznovali od 12. do 14. novembra, bo naziv «alpskega mesta leta» za prihodnje leto podeljen Mariboru, nekdanjemu industrijskemu mestu v Sloveniji. Za ta konec tedna so predvidene tudi delavnice z osrednjimi temami, kot sta energija in voda, pri katerih bodo strokovnjaki iz Belluna, Beljaka in Maribora poskušali ugotoviti, kakšne so možnosti za sodelovanje v prihodnje.

Andreas Weissen
predsednik CIPRE-International

Kaj pa Zahodne Alpe?

Vsa alpska mesta, ki so bila doslej že izbrana za ta naziv, ležijo v Vzhodnih Alpah, saj je do sedaj kandidatur vložilo komajda katero od zahodnoalpskih mest. Mednarodna žirija želi to enostransko geografsko porazdelitev čim prej popraviti in upa, da bodo kandidirala tudi mesta iz francoskih Alp ter Piemonta. Ustrezni dokumenti so na voljo pri kontaktni službi v Beljaku.

Alpsko mesto leta

Naziv «alpsko mesto leta» vsako leto podeljuje mednarodna žirija, ki jo sestavljajo predstavniki CIPRE, Delovna skupnost alpskih mest in Pro Vita Alpina. Za ta naziv, ki ga je po Beljaku v letu 1997/98 prejel Belluno, lahko kandidirajo vsa mesta v alpskem loku. Alpsko mesto v letu 2000 bo Maribor.

Alpsko mesto leta se zavezuje, da se bo med letom še posebej:

- kritično ukvarjalo s položajem in vlogo mest v alpskem prostoru,
- zagotovilo aktivno udeležbo prebivalstva,
- ovrednotilo odnose do okoliških regij,
- uresničilo konkretne primere trajnostnega razvoja (prim. Alpsko konvencijo) in
- sodelovalo z drugimi mesti v alpskem prostoru in izven njega.

Kontaktne naslov: Verein Alpenstadt des Jahres (Društvo «Alpsko mesto leta»), Lederergasse 20, A-9500 Villach tel. in faks: 0043/4242 21 93 95, e-mail: a.kuebler@magnet.at

Napotilo na literaturo: Manfred Perlik in Anton Kübler (izd.): Das Städtische und die Alpenkonvention, Dokumentation der Ergebnisse des Pilotprojektes «Alpenstadt des Jahres Villach 97» (Podoba mesta in Alpska konvencija. Dokumentacija o rezultatih pilotnega projekta «Beljak, alpsko mesto 1997»)

Belluno:
Alpsko mesto 1999

Primer iz bele knjige

Načrti za razširitev Švicarskega narodnega parka

Ur. – Švicarski narodni park v Engadinu se je od leta 1914 naprej postopoma razširil na današnjo površino 169 km². Od leta 1961 vanj nova področja niso bila vključena in nekaj edini narodni park v srednji Evropi je v tem času postal drugi najmanjši od štirinajstih narodnih parkov, kolikor jih je v Alpah. Po današnji oceni in v nasprotju s takratnim pojmovanjem ustanoviteljev je obstoječa površina premajhna, da bi lahko omogočila ustrezne lokacije znotraj meja narodnega parka vsem domačim rastlinskim in živalskim vrstam. Od leta 1966 potekajo tako o razširitvi parka živahne razprave.

Poleg razširitve današnjega osrednjega predela je načrtovana ureditev tudi zunanega predela, ki bi kot varovalni pas obdajal osrednjega, njegov namen pa je ohranitev življenjskega prostora in domačih živalskih vrst. V nasprotju z osrednjim pasom naj bi bile v ta prostor vključene človekove dejavnosti, ki naravi niso škodljive.

Površina švicarskega narodnega nacionalnega parka naj bi se povečala

Švicarski narodni park

Primer iz črne liste

Tirolska: ali bodo za nezakonito igrišče za golf «Schwemm» naknadno izdali dovoljenje?

Ur. – Barje Schwemm pri jezeru Walchsee na avstrijskem Tirolskem predstavlja enega najpomembnejših mokrišč na celotnem alpskem prostoru. Rastlinske in živalske vrste, ki so ogrožene po vsej Evropi, lahko tu najdejo svoje zadnje zatočišče. Toda ob robu tega področja deluje od leta 1997 igrišče za golf, ki je bilo zgrajeno nezakonito in bo ta pomemben življenjski prostor postopoma, a zagotovo uničilo.

Vedno znova je proti spornemu igrišču protestirala okoljska organizacija WWF – kritizirala je tirolsko deželno vlado, ker najpomembnejšega ornitološkega področja okrog gorskega masiva Kaisergebirge in pa Schwemma ter Walchseeja ni razglasila za evropsko varstveno območje (Natura 2000), pa čeprav obsega gorsko, nedotaknjeno gozdno in močvirnato področje in sodi k trem najpomembnejšim ptičjim rezervatom v Avstriji. WWF Avstrija se je zato pritožil pri Komisiji Evropske unije.

Neodvisno od tega pa se zdi, da je na Tirolskem prerokanja zaradi igrišča za golf konec. Pred kratkim sta članica deželne vlade Christa Gangl (SPÖ), pristoj-

Da bi lahko uresničili zamisel o razširitvi parka, ki bi bila dolgoročno izvedljiva, so bile v pogajanja pravočasno vključene različne interesne skupine, a kljub temu so se nedavno pojavili tudi nasprotniki projekta.

V 11. členu protokola «Varstvo narave in nega krajine» Alpske konvencije se pogodbenice zavezujejo, da bodo ohranjale, urejale in po možnosti razširjale obstoječa zavarovana območja v skladu z njihovo namembnostjo in po možnosti ustanovljale nova zavarovana območja. Sprejemale bodo vse ukrepe, potrebne za preprečevanje nastajanja škode ali uničevanje teh zavarovanih območij.» (prvi odstavek)

na za naravovarstvena vprašanja, in župan Walchseeja Andreas Mayr dosegla soglasje o naslednji rešitvi: Ganglova je zagotovila, da proti že obstoječemu igrišču za golf ne bo oporekala, Mayr pa je obljubil, da bo občina dejavno izvajala naravovarstvene naloge. Visoko barje Schwemm, ki ga je Mayr označil kot «pravi naravni biser na območju Kaiserwinkla», naj bi sedaj tudi uradno zaščitili.

9. člen protokola «Turizem» Alpske konvencije določa naslednje: «Pogodbenice skrbijo, da bo razvoj turizma prilagojen posebnostim okolja in razpoložljivim virom kraja ali regije.»

V 13. členu protokola «Varstvo narave» se pogodbenice zavezujejo, da bodo sprejele vse potrebne ukrepe za trajno ohranitev naravnih in sonaravnih tipov biotopov v zadostnem obsegu ter v primerni funkcionalni prostorski porazdelitvi.» (prvi odstavek)

Igrišče za golf Schwemm obratuje brez dovoljenja že od 1997

WWF Tirol / Hermann Sonntag

Zgodovina Alp od 1500 do 1900

Ur. – Izhajajoč iz zemljepisnih meja Alpske konvencije, je Jon Mathieu v svojem delu zgodovino Alp analiziral od 16. do 19. stoletja z dveh vidikov: z gospodarskega in družbeno-političnega. V prvem delu knjige dokazuje na primerih živinoreje in gojenja rastlin, da je močnejši pritisk prebivalstva spodbudil intenzivnejši agrarni proces ter urbanizacijo Alp. V drugem delu posveča osrednjo pozornost političnim dejavnikom. Posledice vplivov fevdalnega agrarnega prava velikih kmetovalcev v nasprotju s komunalnim pravom malih kmetovalcev se kažejo v izrazitih razlikah pri razvoju alpskega prostora.

Mathieu, zavezan braudelski šoli, na novo določa vprašanja o razvoju Alp in raziskuje teoretična vprašanja. Preučuje ozadje obujenih alpskih mitov in pojasnjuje zgodovinske resnice. Tako na primer prepričljivo dokazuje, da je – če opazujemo natančneje – optimalna prilagoditev naravi, ki se pogosto pripisuje planšarstvu, rezultat intenziviranja v kmetijstvu.

Jon Mathieu. *Geschichte der Alpen 1500–1900. Umwelt, Entwicklung, Gesellschaft. (Zgodovina Alp od 1500 do 1900. Okolje, razvoj, družba).* Böhlau Verlag Wien, 1998. 253 strani. ISBN 3-205-98928-7

Okolje v Evropski uniji na prelomu 21. stoletja

Junija je Evropska agencija za okolje javnosti predstavila svoje poročilo «Okolje v Evropski uniji na prelomu 21. stoletja», ki opisuje aktualno stanje kakovosti okolja in poleg tega podaja oceno razvoja do leta 2010.

Ur. – Sklepna misel poročila je, da se kakovost okolja v Evropski uniji kljub 25 letom izvajanja okoljske politike ni odločilno izboljšala. Poglavitni rezultati so naslednji:

- Od leta 1990 se kaže očitna ločitev sproščanja emisij, ki onesnažujejo zrak, od razvoja bruto domačega proizvoda. Povečevanje ekološke učinkovitosti na področju energije in industrije se spet izravnava z večjo proizvodnjo in porabo.
- Čeprav je energetska učinkovitost vedno večja, pa se bo poraba energije v EU od leta 1995 do leta 2010 povečala za 15 %, kajti število osebnih vozil se bo v prometu povečalo za 30 %, tovrnega prometa bo za okrog 50 % več, prav tako pa se bo povečalo število gospodinjstev. Ciljev EU, po katerih naj bi od leta 2008 do 2012 na podlagi kiotskega protokola v nasprotju z letom 1990 zmanjšali

emisije toplogrednih plinov za 8 % in do leta 2010 dosegli 12-odstotni delež energije iz obnovljivih virov v okviru mešanice energije, ne bo mogoče uresničiti brez dodatnega prizadevanja.

- Na področju turizma je v obdobju 1996–2010 pričakovati 50-odstotni porast, kar bo imelo ustrezen vpliv na promet in potrebe po energiji.
- Za razvoj mest se v mnogih državah porabi 120 ha zemljišč na dan.
- Kemijska proizvodnja povzroča stalno neugodno vplivanje na okolje. Emisije svinca so se zmanjšale, emisije drugih težkih kovin, predvsem kadmija in bakra, pa naraščajo.
- Instrumenti, kot so okoljski pregledi, upravljanje z okoljem in ocena vplivov na okolje, se pri iskanju odločitev v podjetjih vedno bolj uveljavljajo, pri tem so razlike med posameznimi državami članicami EU zelo velike: 75 % podjetij, ki imajo ustrezen certifikat, je nemških.

Environment in the European Union at the turn of the century (Okolje v Evropski uniji na prelomu 21. stoletja). European environment. Agency 1999, 446 strani, ISBN 92-9157-202-0

Celotno besedilo v angleškem jeziku in povzetki v vseh jezikih Evropske unije so na voljo na naslednji spletni strani: www.eea.eu.int/Document/3-yearly/eu98/index.html

CIPRA-Agenda

16.09.99 – 09.10.99 Zürich

Razstava «Krasne nove Alpe – ogled kraja»
Dvorišče Univerze Zürich, glavno poslojje – Občinski svet Zürich in predsednik okrožnega sveta Kantona Uri vabita na otvoritev razstave, ki bo 16.9.1999 ob 17. uri.

Informacije:

Paul Knüsel, Zähringstr. 26, CH-8001 Zürich
tel.: 0041 1 262 88 16, faks: 0041 1 262 88 16
pknuesel@globacom.net

25.09.99 – 02.10.99, Maria Luggau, Koroška
Izobraževalni teden

Integrativni turizem in okolju prijazna potovanja

Informacije:

IITF Institut für integrativen Tourismus und
Freizeitforschung, A-1150 Wien, faks: 0043 1 812 97 89

30.09.99 – 02.10.99, Trento

Mesto v gorah – gore v mestu

Kolokvij želi predstaviti koncept gorskih predelov in še posebej alpskega prostora, ki postavlja v središče združevalne vidike in bogati podobo kulture. Raziskovalna dejavnost je predolgo preučevala to področje kot nekaj, kar je zaprto samo vase, in ne kot področje, ki so ga spremenili dogodki in procesi, značilni za razvoj evropske družbe.

Informacije:

Università degli Studi di Trento, Via Belenzani, 12 – 38 100 Trento, Elisabetta Nones, tel.: 0039 0461 881 166
Chiara Perini
tel.: 0039 0461 882 203, faks: 0039 0461 882 222
enones@amm.unitn.it
cperini@risc1.gelso.unitn.it

02.10.99

Mednarodni akcijski dan Initiative Transport Europe (ITE)
Prizadeti državljani in okoljske organizacije bodo na celotnem alpskem prostoru organizirali akcije proti tranzitnemu prometu.

Informacije:

ITE Initiative Transport Europe c/o Alpen-Initiative,
Postfach 29, CH-3900 Brig, tel.: 0041 27 924 22 26,
faks: 0041 27 924 43 05, alpite@rhone.ch
www.ite-euro.com/ITE http://www.ite-euro.com/ITE#

13.10.99 – 16.10.99, Luzern

Trajnostna uporaba naravnih virov – različne prireditve
179. letni občni zbor Švicarske akademije naravoslovnih znanosti (SANW)

Informacije: SANW/ASSN Jahreshauptversammlung 99
c/o R.I.O. IMPULS – Forum für Ökonomie und Ökologie
Schwanenplatz 7, CH-6004 Luzern, tel. 0041 41 410 20
03, faks: 0041 1 410 16 88, rio@tic.ch
http://www.sanw.unibe.ch/extern/jv99luzern#

13.10.99 – 15.10.99, Nacionalni park Visoke Ture, Rauris
Delavnica «Planinski orel, brkati ser, beloglavi jastreb»

Informacije:

Réseau Alpin des Espaces Protégés, Parc national des Ecrins
– c/o LAMA, 17, rue Maurice
Gignoux, F-38031 Grenoble, tel.: 0033 476 63 59 46,
faks: 0033 476 63 58 77
Pguido@iga.ujf-grenoble.fr oder
ebrancaz@iga.ujf-grenoble.fr, http://alparc.ujf-grenoble.fr

09.05.99 – 17.10.99, Utzensdorf (Bern, Švica)

Posebna razstava o RISU

Posebna razstava o risu odpira vprašanja, s katerimi ste se že od nekdaj želeli podrobneje ukvarjati. Kje v Švici pravzaprav

živi ta divja mačka? Ali resnično ogroža človeka na alpskem prostoru? Tisto, kar pri risu resnično vzbuja pozornost, je namreč zamotan preplet bojazni, zavračanja in očarljivosti, ki ga ljudje navezujejo nanj.

20.10.99 – 22.10.99, Interlaken

14. seja Stalnega odbora Alpske konvencije

Informacije:

BUWAL / OFEFP, Abt. Nachhaltige Entwicklung
Arthur Mohr, CH-3003 Bern
tel.: 0041 31 322 93 29, faks: 0041 31 323 06 67
arthur.mohr@buwal.admin.ch

27.10.99, Davos-vas

Simpozij: «Razširitev nacionalnih parkov – priložnosti za prihodnost»

Simpozij bo razširitev parkov obravnaval z naslednjih vidikov:
– Kakšen je prispevek razširitve nacionalnega parka k varstvu narave in življenjskega prostora za rastline in živali, ki živijo prosto v naravi?

– Katere specifične razvojne možnosti se pojavijo za regije, ki ga obkrožajo (turizem, izobraževanje, novosti)?

– Kako bi bilo najbolje mogoče združiti varstvo na velikih površinah s kulturnimi in krajinskimi viri, s katerimi razpolaga določena regija?

Informacije:

Schweizerische Akademie der Naturwissenschaften (SANW)
tel.: 0041 31 381 97 77
Schweizerischer Nationalpark
tel.: 0041 81 856 12 82, Fax: 0041 81 856 17 40
Pro Natura, Basel, Tel.: 0041 61 317 91 91
th.scheurer@bluewin.ch, mailbox@pronatura.ch

27.10.99 – 28.10.99, Davos-vas

Trajnostna uporaba v pogorju

Dandanes so švicarskim gorskim predelom postavljene ogromne zahteve: nekateri tam živijo in bi radi imeli kakovostno življenje, delovna mesta, perspektivno prihodnost. Drugi se tja odpeljejo in iščejo oddih, zadovoljstvo v športu, doživljanje narave. Tretji se skozi te kraje vozijo in pričakujejo dobro grajene in varne prometne poti. Kako je mogoče združiti vse te zahteve? Kako lahko istočasno izpolnimo družbene, gospodarske in okoljske potrebe? Sedaj in v prihodnje?

Informacije:

Eidg. Forschungsanstalt für Wald, Schnee und Landschaft (WSL-FNP), 8903 Birmensdorf
tel.: 0041 1 739 22 24, faks: 0041 1 739 22 75
stotz@wsl.ch, www.wsl.ch

28.10.99 – 30.10.99, Benediktbeuren

Letna strokovna konferenca CIPRE:

«Biti mlad – postati star v Alpah» CIPRA

Informacije:

CIPRA-Deutschland, Waltherstrasse 29, D-80337 München,
tel.: 0049 89 54 42 78 50, faks: 0049 89 54 42 78 99
http://www.cipra.org

28.10.99 – 31.10.99, Freiburg

Urban Visions

Trajnostno načrtovanje v urbanizmu in nove oblike udeležbe državljanov na primeru freiburškega «Model District Vauban», Jeziki: nemščina / angleščina (prevod)

Informacije:

Forum Vauban e.V., Merzhauser Str. 170/37, D-79100 Freiburg, tel. 0049 761 407 773, faks: 0049 761 407 395,
Laurenz Hermann, Laurenz.Hermann.fv@t-online.de
http://www.forum-vauban.de

08.10.99 – 09.10.99, Brandberg

Simpozij «Strmi travniki – ozke poti»

«Povezanost v Alpah» – majhna tirolska občina Brandberg, za katero so značilne gorske kmetije, je članica Omrežja občin. Pri oblikovanju smernic so kot bistven cilj opredelili ohranjanje in pospeševanje alpske kulturne krajine. Da bi dobili objektivno podlago za ocenjevanje naravovarstvenih ukrepov, bodo v letu 1998/99 v občini Brandberg izvedli kartiranje kulturne krajine. Ob koncu tega projekta bo organiziran simpozij, na katerem bodo razpravljali o ciljih, načinih in rešitvah za ohranjanje in nadaljnji razvoj ekstremnih alpskih kulturnih krajin. Podroben program je na voljo na spodaj navedenem naslovu. Simpozij bo potekal v nemškem in italijanskem jeziku.

Informacije:

Verein Ruhegebietsbetreuung Zillertaler Hauptkamm,
Josef Ascher, A-6290 Mayrhofen 307,
tel. in faks: 0043 5285 63 601
zillertal.hauptkamm@alpenverein.at

18.11.99 – 19.11.99, Lugano

5. nacionalni kongres o raziskovanju Alp:

Promet in mobilnost – ogrožanje in izziv za Alpe v 21. stoletju

Kongres bo poskusil uresničiti dva cilja:

– napraviti posnetek stanja v švicarski raziskovalni dejavnosti na področju prometa v alpskem prostoru;

– prispevati k dejavni razpravi o spodbujanju politike za traj-

nostni razvoj na alpskem prostoru (npr. protokol «Promet» Alpske konvencije, poslovni odnosi med Švico in Evropsko unijo ...).

Informacije:

ICAS, Bärenplatz 2, CH-3011 Bern, tel. 0041 31 318 70 18,
faks 0041 31 312 16 78, dussling@sanw.unibe.ch
www.alpinestudies.unibe.ch http://www.alpinestudies

30.07.99 – 31.10.00

Alpenraum Razstava «Krasne nove Alpe – ogled kraja»

Vsi termini:

Razstava potuje po alpskem loku. Tisti, ki bi želeli, da razstava obiše tudi njihovo občino, se lahko zanimajo pri Gesellschaft für ökologische Forschung (Družbi za ekološke raziskovanje):

16.09.99-09.10.99 Zürich (CH), dvorišče Univerze v Zürichu;
Občinski svet in predsednik okrožnega sveta Kantona Uri vabita na otvoritev javne razstave, ki bo 16.9.1999 ob 17. uri.

13.10.99-22.01.00 Luzern (CH), im Gletschergarten

24.01.00-12.02.00 Basel (CH), Universität

14.02.00-10.03.00 Chur (CH), Gebäudevers.

Kanton Graubünden

12.03.00-02.04.00 Leutkirch (D), Realschule

Informacije:

Gesellschaft für ökologische Forschung e.V., Frohschammerstrasse 14, D-80807 München, Tel.: 0049 89 359 85 86,
Fax: 0049 89 359 66 22.

Letna strokovna konferenca CIPRE, 28.–30. oktober 1999

Biti mlad – postati star v alpskem prostoru Perspektive za prihodnost in dialog med generacijami

Samostan Benediktbeuern, okrožje Bad Tölz – Wolfratshausen, Bavarska

Kakšne perspektive za prihodnost si lahko obetajo mladi in stari v alpskem prostoru? Kako mladi in stari povezujejo lokalno tradicijo z (virtualno) globalno vasjo? Kaj počnejo mladi z dediščino kulturne krajine starejše generacije? V okviru letne strokovne konference CIPRE 1999 se bomo o teh temah pogovarjali s prebivalci, združenji, strokovnjaki in občinskimi politikami iz celotnega alpskega prostora. Konferenca naj bi pokazala, kakšne so perspektive trajnostne politike za prihodnost in kakšen bo dialog med generacijami v Alpah. Na podlagi rezultatov letne konference naj bi Alpska konvencija dobila osnovo za nove spodbude, rezultati pa naj bi služili kot konkretni predlogi za pripravo protokola «Prebivalstvo in kultura».

Program, informacije in prijave (**najkasneje do 24. 9. 1999**) pri:

CIPRA Deutschland e.V., Waltherstr. 29, D-80337 München,
tel.: 0049 89 5442 7850, faks: 0049 89 5442 7899
ali na internetu na spletni strani: <http://www.cipra.org>

Lech je rešen

Ur. – Kot je junija sporočila pristojna članica deželne vlade Ganglova, je bil iz naravovarstvenih razlogov zavržen predlog za gradnjo sporne elektrarne na Streimbachu na območju tirolskega Ausserferna. Tako se je zaenkrat končal 13 let trajajoči spor. Naslednji ukrep, ki si ga je zastavila članica vlade, je organizirati razpravo o «Nacionalnem parku Lechauen», v kateri naj bi sodelovali prebivalci s tega področja.

Trinajst let po Černobilu

Ur. – Trinajst let po černobilski katastrofi znaša aktivnost dolgoživih radionuklidov cezija-137 (razpolovna doba: 30 let) v alpskih tleh še vedno približno 70 % začetne vrednosti (1. 5. 1986 = 100 %). Obremenjenost je v Alpah nad povprečjem. Ker je količina depoziranih radioaktivnih nuklidov odvisna predvsem od padavin prve dni po nesreči, je njihova razporeditev po posameznih regijah zelo različna. Maksimalna vrednost obremenitve tal s cezijem-137 znaša v Avstriji 190 kBq/m², v Italiji je ta vrednost 67 kBq/m², v dolini Piave celo 457 kBq/m². Višje vrednosti so le še v Ukrajini, Belorusiji in posameznih delih Skandinavije. V Zahodnih Alpah so maksimalne vrednosti veliko nižje: v Franciji 35 kBq/m², Švici 48 kBq/m², v Nemčiji pa znašajo vrednosti okrog 75 kBq/m².

Evropska unija razglasila moratorij za GSO

Ur. – Ministri držav članic EU, pristojni za okolje, so sprejeli ustrezne pogoje, na podlagi katerih je de facto prepovedano izdajanje dovoljenj za prodajo gensko spremenjenih organizmov (GSO). Tako v Evropski uniji vsaj za poldrugo leto do dve leti ne bo dovoljena prodaja gensko spremenjenih rastlin, to pa velja predvsem za koruzo, oljčno repico in paradižnik. Moratorij naj bi veljal toliko časa, dokler v Evropski uniji ne bodo uvedli poostrenih varnostnih pravil, kar pa se naj ne bi zgodilo pred letom 2001. Tokrat je bil pritisk prebivalstva in okoljskih združenj očitno močnejši kot vpliv lobija koncernov genske tehnologije. Okoljska združenja so tako govorila o «čudežu» in «zmagi», kritiki pa opozarjajo, da gre pri tem kvečjemu za «vmesno zmago».

Aktualno na internetu:
www.cipra.org

Skład Aage V. Jensen Charity Foundation iz Vaduza (FL) je finančno podpril izid te številke biltena CIPRA-info.

IMPRESSUM

Obvestila CIPRE
izhajajo 4krat letno

Uredništvo (ur.): Andreas Götz, Michel Revaz, Birgit Reutz, Alma Sartoris, Thomas Terzer, Sigrid Tschanett CIPRA-International – drugi avtorji: CIPRA-Slovenija, Reinhard Gschöpf, Barbara Hallensleben, Darinko Kores Jaks, Francesco Pastorelli, Guido Plassmann, Bettina Scheiderbauer, Dominik Siegnist, Andreas Weissen, Renate Zauner – Prevodi: Jürgen Deuble, Andreas Götz, Carlo Gubetti, Fabienne Juilland, Nataša Leskovic Uršič, Carla Toscana – Pri ponatisu zaželjena navedba vira – Natisnjeno na recikliran papir – Nem(ka, francoska, italijanska in slovenska izdaja – Celotna naklada: 12 000 – Tisk: Gutenberg AG, Schaan/Liechtenstein

CIPRA-International, Im Bretscha 22, FL-9494 Schaan, tel.: 00423-237 40 30, faks: 00423-237 40 31, e-mail: cipra@cipra.org, spletna stran: www.cipra.org

Nacionalni odbori:

CIPRA-Österreich, c/o ÖGNUM Umweltdachverband, Alserstrasse 21/1/5, A-1080 Wien, tel.: 0043-1-40 113-36, faks: 0043-1-40 113-50, e-mail: cipra@oegnu.or.at

CIPRA-Schweiz, c/o Pro Natura, Postfach, CH-4020 Basel, tel.: 0041-61-317 92 42, faks: 0041-61-317 92 66, e-mail: mbehrens@pronatura.ch

CIPRA-Deutschland, Waltherstrasse 29, D-80337 München, tel.: 0049-89 54 42 78 50, faks: 0049-89 54 42 78 99, e-mail: cipra@1st-net.com

CIPRA-France, c/o Mountain Wilderness, 5, Place Bir hakeim, F-38000 Grenoble, tel.: 0033-476 01 89 08, faks: 0033-476-01 89 07, e-mail: cipra.france@wanadoo.fr

CIPRA-Liechtenstein, c/o LGU, Im Bretscha 22, FL-9494 Schaan tel.: 00423-232 52 62, faks: 00423-237 40 31, e-mail: lgu@lgu.li

CIPRA-Italia, c/o Pro Natura Torino, via Pastrengo 20, I-10128 Torino tel.: 0039-011-54 86 26, faks: 0039-011-534 120, e-mail: pronto@arpnet.it

CIPRA-Slovenija, Večna pot 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: 00386-61-123 13 43 (int. 209), e-mail: cipra@gozdis.si

Regionalni odbor:

CIPRA-Südtirol, c/o Dachv. f. Natur- u. Umweltschutz, Kornpl. 10, I-39100 Bozen tel.: 0039-0471 97 37 00, faks: 0039-0471-97 67 55, e-mail: natur@dnet.it

Adressberechtigungen nach AT, Nr. 552 melden.

Weggeboten in A d m i n i s t r a t i o n e n O d n a d a r e s p e d i t i o n e e s p i r e T r a s c o l a t o T e r m i n e d i r i s p e d i z i o n e s c a d u t o	Ur- i k k a n n t i k k a n n t i k k a n n t S c a n o - S c a n o - s c a n o i t r a t o	Nicht A n g e h o r t N o n N o n N o n i t r a t o	Annahme r e v e n g e r t R e s p a n s o R e s p a n s o	Gestorben D e c e d e D e c e d u t o